

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 *
 Helyben hírlap hirdve:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 *
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 *

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetfő és
 szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaküldésére
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes száma ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, szept. 3.

Felszámolás.

Nem volt még képviselőház, melynek feloszlását nagyobb örömmel várták volna, mint éppen a mostaniét.

Mint az uzsorás ellen kiakasztott árverési hirdetményt, olyan örömmel fogják olvasni a választók a feloszlató legkegyelmesebb királyi kéziratot.

Sok mindent elharácsolttólünk a vén uzsorás, a képviselőház s nem kaptunk érte semmit. Azok, a kik a választókat a liberális szavazatok leadására az urnához csalták vagy hajtották, csekélységet kértek: a liberálisizmus prolongálását; egy kis kegyelmet a húsos fazekoknak; ne törjék össze azokat a jószágokat, hadd kusstoljanak még mellettük vagy öt esztendeig!

S a prolongáció sikerült; de olyan kamattal, hogy nincs az az uzsorás mádi honpolgár, a ki magasabbat tudna ki-szűfölni adósaiból.

Odaadtuk reményünket a közélet megtisztulása iránt; feláldoztuk a hitet, hogy Magyarországon az alkotmány több, mint üres papíros; ráadásul odaveteltük még utolsó maradványait is ideális lelkesedésünknek, hadd vesszen az is, úgy sem lesz rá szükség ezentúl!

A szabadelvű párt uralma meg volt mentve; de fölért-e a diadal azzal a veszteséggel, hogy a képviselőházból és a nemzetből egyaránt elveszett a — lélek?

Bűnben fogantatott a képviselőház, nem is tudott becsületes munkát felmu-

tatni. Az elkéseredés, más felől a gögös elbizakodottság állandó vihart tartottak fenn felszínén, míg a mélyben ott vívtak egymással rettentő harcaikat az összeférhetlen, örökké háboruszkodó elemek: a tűz és a víz, a tisztesség lobogó szenvedélye és a kapzsi önzésen felépült kormánypárt hideg gunyja.

Attól függött minden, melyik elem fog győzni? A szerint volt kilátás örökös, hiábavaló harczra, vagy a tisztesség győzelmére. Mert ideig-óráig el lehet ugyan nyomni a tisztességet; de végleg legyőzni nem lehet soha.

Ez a harcz, az elemek ezen végső harcza a mily meddő volt a törvényhozás terén, épp oly fényes tanulságokkal szolgál az utókornak a politikai tisztesség tekintetében. Megmutatta, hogy ha bele is telepedhetett Magyarország miniszterelnöki székébe egy Bánffy, de akadtak Apponyiak, Ugronok, Rakovszkyak, Horánszkyak és Bartha Miklóskok, a kik ki tudták porolni alatta a bársonyszéket úgy, hogy magának is ugornia kellett róla. Dicsősége a magyar ellenzéki pártoknak, hogy ellenyésző kisebbségük daczára is ki tudták vivni a győzelmet.

Az igazságot, a tisztességet el lehet nyomni ideig-óráig, de megölni lehetetlen! S a ki vétkezik ellene, annak rövidesen el kell rebegnie a Pater peccavi-t.

Ez a Pater peccavi a kuriai bíraskodásról szóló törvényjavaslat; áldozat a hírhedt Tisza-lex alkotmányvétségi szándékáért, a megbánó bűnös utolsó sóhaja, a vén uzsorás felszámolása.

Ezzel az uzsorás elveszti az ő legdrágább kincseit: a bankigazgatókat s a

jogtalanul szerzett képviselői mellékjöveldelmek legvitézesebb lovagjait. Még megérjük, hogy ha a felszámolást sikerrel viszik keresztül, uzsorásból kegyes férfiuvá vedlik a képviselőház s végre talán munkában is ki fog tűnni.

Most hát csak legyünk rajta, hogy az u. n. beszámolókból tényleg felszámolók legyenek. Kérjük számon a képviselőtől: hogy viselkedett ama nagy viharban, a hol a nemzet jogai forogtak kockán? Melyik fél részére állott: a magyar alkotmány védői közé-e vagy az alkotmány sértői közé? Örült-e az alkotmányvétsé meghiusultán ujjongó nemzettel, vagy pedig a sötétben szötte alattomos terveit a megújuló, megtisztuló közélet ellen?

Erre kérünk feleletet a felszámoló uraktól.

Dr. K. A.

Beszámoló Csökmön és Darvason.

Leszkay Gyulát vasárnap délelőtt Csökmön eddig szokatlan lelkesedéssel fogadták. A határig lovas bandérium és számos kocsis választó ment elébe. Itt Falb Gyula tanító üdvözölte, — benn a községben a nagy tömegű hallgatóság előtt Gyáni Ferenc jegyző fogadta és az egész község nevében biztosította osztatlan és pártkülönbég nélkül való tiszteletök és szeretetökről.

Leszkay beszámolóját a község zajos tetszéssel és gyakori éljenzéssel fogadta; majd Bögös Lajos református lelkész köszönte meg a képviselő csöndes, de fáradhatatlan munkásságát, melyet a kerület érdekében és a szabadság, egyenlőség, testvériség szent eszméi diadalra juttatásában kifejt.

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Séta Belényesből.

Írta: belényesi.

Nem messze Belényestől, sétához szokott embernek alig is kielégítő ut, mintegy fél órányira fekszik Tárkány. Bihar megyének talán nincs is oly messze elterjedt híri faluja, mint éppen Tárkány. E lap hasábjain is olvastunk már e hírneves kis faluról. De akárhol is olvastott felőle az ember, mindig csak a rossz oldalát láthatta e kedves községnek. Igénybe veszem olvasóim szíves figyelmét, s megkísértem pár vonással e községről s annak lakóiról hü képet adni.

Igen kellemes fekvésű Tárkány. Balról a Fekete-Körözs botorkáló, rendes mederhez nem igen szokott hullámai nyaldossák meg szántóföldjeit, míg jobbról a kellemes levegőt szolgáló kies erdők, magas hegyek övezik. Éppen e kellemes fekvése, egészséges levegője, no meg a rendes élet okozza, hogy oly derék magyar legények kerülnek ki innen, s mindannyian meg-

ütik a mértéket, mikor a mérce alá állanak. Bihar megyének ritka faluja is ad aránylag anynyi katonát évente a királynak — mint ők mondják — mint éppen Tárkány. Büszkéik is reá. Hej októbernek első napján, mikor be kell masírozni, a regutát banda kíséri Tárkányból a belényesi állomáshoz, a síró anya kezén fogva — ha van — gyermekeit hátul czammog, közöttük pár derék magyar leány, akiknek sírni már azért sem szabad, mert könnyen gyanuba keveredhetnek. De ne törjünk el. Menjünk sorba!

Mert Tárkány magyar falu — tehát anti-szemita.

Nem csoda, hogy Tárkány, ez az ősmagyar fészek, nem tűri a kazárt. Meg is látszik rajta. Nem szegény nép lakja. Van még bőven betevő falatja. Ismeretes, hogy nem régiben zsidó korcsmáros kezdte mérgetni italát a faluban. A nép figyelmeztette, hogy menjen ki, míg rendben van a szécája. A zsidó éjjel csaknem italába fült, amelyet a tárkányi nép korcsmárosára csapolt. Most már finomabban bánnak el az ó-szövetségiekkel. Mihelyt egy beteszi lábát a faluba, udvariasan helyet adnak neki, az üzletet nyit s a kazár örömeiben még

keresztény is lenne, de csakhamar azon veszi észre magát, hogy éhen pusztul — mennie kell. Mert a tárkányi nép inkább nem eszik — ha nincs éppen otthon ételme — fölt ételt, csak-hogy ne kelljen zsidónak adni garasát. S ez érzésében Tárkány ki fog tartani állhatatosan, mert ez száll apáról fiúra. Ez egyik jó oldala Tárkánynak.

A faluban már megszokott dolog az a régi czéhrendszerben divott szokás, hogy apád fia vagy, tehát leszesz, ami apád. Ki nem engedi Tárkányból gyermekét egyik sem, hanem együtt működnek a föld művelésében. Rendkívül szorgos, valóságos típusa a dolgos magyar embernek ez a nép. Talán vérgig bosszantanák a lomhát, kizavarnák maguk közül. Soha sincsenek dolog nélkül. S oly takarékos, mondhatni fősvény, s az alkoholnak egy cseppet sem embere. Rendesen él vele, s annyit, amennyi neki szükséges, megfőz magának otthon, s az már más kérdés, vajjon a főzésről van-e tudomása a fináncz urannak? Kitűnő vadász nép, de a vadászjegyet nem ismeri el olyannak, amely a vadakra jogosít. A halászatban sem maradnak hátra, sőt a halfogásban szinte szellemesek.

Választási zászlók és jelvények

a legolcsóbban
 kaphatók

Badar Béni szijgyártónál

Olaszi, Fő-utca 400. sz.

Innen sokak kíséretében átment *Darvasra*, ahol hasonlólag meleg fogadtatás után tartotta meg nagy tetszésben részestül beszámolóját, melyért *Háger* Miklós ref. lelkész mondott szép szavakban köszönetet. — Leszkaynak ellenjelöltje még nincs.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, szept. 3.

Nagy számmal özlöltek a Házba a képviselők, de elég tekintélyes csoportot képeztek azok az alakok is, a kiknek nincs még mandátumuk, de nevüket már harsányan éltetik a kerületben; ezek a jelöltek, a kik szintén eljöttek, hogy a pártvezérek körül udvaroljanak. Akárhány olyan jelölt találkozott a folyosón, a kik a kerületben már zászlóval, bandériummal, tüzzel, vassal küzdenek egymás ellen.

A zsidobogó folyosó bevonult a terembe.

Perczel Dezső felvonult az elnöki emelvényre; a kormány valamennyi tagja megjelent a teremben, köztük volt *Fejérváry* báró is, a ki nagy betegsége óta most jelent meg először a képviselőházban. Megéljeneztek és meggratuláltak.

A padokat sűrűn elfoglalták a képviselők. A pártok bevonultak.

A néppártiak közt feltűnik egy hirtelen szőke, rokonszenves, szemüveges fiatal pap: az új privigyei képviselő, a néppárt titkára: dr. *Ernszt* Sándor.

A kormánypárton is van új képviselő: egy *Bánffy* gróf, a mi ugyan elég ominozus név.

Az elnök *Szilágyi* Dezső elparentálásával kezdte meg az ülést. Folytatta *Szilágyi* érdemeinek dicsőítését a *miniszterelnök*, a ki *Szilágyi* példájára hivatkozva, felszólította a Házat: versenyezzünk hazaszeretében és jogtisztletben!

Azután *Meszlényi* Lajost siratta el a Ház.

Bejelentették az időközben érkezett kérvényeket is, köztük azt a kellemetlen kis kérvényt is, melyben a budapesti polgárok *Bánffy* Dezső bárót és volt miniszterétársait *vád alá* kívánják helyezni. *Rakovszky* szerette volna

még átélvezni e kérvény tárgyalásának örömet, de *Szell* nem egyezett bele, mert szerinte a dolog nem fontos, nem sürgős, a vád lehetetlen.

Az ellenzék zúgott, *Rakovszky* még vitakozott, de végre is beleegyeztek, hogy hátmenjen a kérvény a rendes uton és gyönyörködjenek benne az új honatyák.

Azután következett a *nagy esemény*. *Szell* miniszterelnök fölkelt és avval a vallomással lepte meg a Házat, hogy ő már a szünet előtt sejteni engedte, hogy nem kívánja hosszúra nyújtani az országgyűlés életét. Volna ugyan még sok dolga az országgyűlésnek, a törvény követeli, hogy az év végéig ezeket elintézzék, nem is járt le az országgyűlés mandátuma (az november 23-án jár le), de ő helyesebbnek látta, hogy már most szept. 9-én bezárja és feloszlassa trónbeszéddel a király.

A Ház némán hallgatta életének megrövidítéséről szóló ez itéletet. Reznált már. Odabaza ég a kerület, legjobb is lesz hazasietni az oltására.

Szó nélkül, vita nélkül tudomásul vették a jelentést és elfogadták azt az indítványt, hogy a hoinapi ülés napirendjén legyen a kvóta-döntés s egy csoport kérvény.

Olyan nagy volt még is a felindultság, hogy *Molnár* Józsiás interpellációit nem tudta elmondani. Ot perc szünetet adtak, mely után *Molnár* elmondta a székely nép érdekében való interpellációit.

Darányi miniszter megnyugtató előzetes választ adott.

Ezzel véget ért az ülés. Csak még *Förster* Ottó, a tréfás képviselő jelentkezett szólásra.

Igy szóló rigmusokban:

— Tisztelt Ház! Minket a hideg ráz!

Nem valami különös viccz, de annál igazabb.

A képviselők élénken tárgyalnak a teremben, midőn a miniszterek közül elsőnek belép *Fejérváry* Géza báró. A ház tagjai pártkülönbség nélkül zajosán megéljeneztek a minisztert, a ki felépülése óta ma először jelent meg a Házban. A spontán ováció láthatólag jól esett a miniszternek és alig győzte a föléje nyújtott kezeket fogadni.

A sürgős-forgás egyre tart, midőn 10 és fél órakor az elnöki emelvényen megjelenik

Perczel Dezső és a villamos csengettyű hosszú működése után a zaj elcsendesül és az elnökök az ülést a következő beszéddel megnyitja:

Szilágyi elparentálása.

T. Ház! Midőn a két hónapot meghaladó nyári szünet után a Ház tanácskozásának fonalát újra felveszi, egy felette szomorú kötelesség teljesítése áll előttem, midőn *Szilágyi* Dezsőnek elhunytát kell a háznak bejelentnem. A ház *Szilágyi* Dezsőben egyik legtiszteltebb, egyik legkiválóbb tagját veszítette el, a ki teljes életén keresztül az ő fényes, lángelméjével, alapos és széles körű ismereteivel, hazafias érzületének és lelkesedésének teljével és számtalan egyéb jó tulajdonságával folytonosan a háznak és a közügynek állott szolgálatában.

Mint miniszteri tisztviselő, mint egyetemi tanár, mint képviselő, mint miniszter, mint házelnök, mindenütt tiszteletet, megbecsülést, hirt érdemelt ki a maga számára és elismerést és hirtvet szerzett nemcsak saját maga, de egyuttal az egész magyar faj számára a külföldön is.

A megboldogult e háznak három évtizeden át volt tagja, e között négy éven át volt elnöke, legmélyebb gondolkozója, fényes ékes-szólású szónoka és legelső debattore. Működött legyen akár a rostiumon, akár a katedrán, vagy a fórumon, mindenütt tündöklött és vezetett. Elvesztése nagy fájdalommal tölti el kétségkívül e háznak minden tagját, akik mindnyájan a legőszintebben átérzik, hogy benne a háznak egyik büszkeségét, egyik fényét és egyik tekintélyét veszítettük el. Felravatalozása a magyar kir. Curia előcsarnokában történt, mely az ő alkotásának egyik legzebbike és a mely szimbolikus tekintetben is a legméltóbbnak találhatott e célra. Ravatalára a ház nevében diszes koszorút helyeztettem el és a Budapesten tartózkodó képviselőtársaimmal a temetésen megjelentem és a ház érzelmeit tolmácsoltam.

Szilágyi Dezső elhunytá alkalmából úgy a belföldről, mint a külföldről számos részvétirat és távirat érkezett hozzám.

T. Ház! Javaslatom az, vegye a Ház tudomásul szomorú elnöki jelentésemet és egyuttal határozza el, hogy azon munkásságnak, küzdelemnek és sikereknek méltánylásául a boldogultnak emlékét és az elhunyt feletti mély fájdalmat jegyzőkönyvileg megörökíti. (Altalanos helyeslés).

Szell Kálmán miniszterelnök: Nincs a háznak egy tagja sem, aki ne érezné a vesztéséget. Elvesztettük azt a hatalmas elmét, mely ragyogva tündöklött. Azt a nagy parlamenti elmét, azt, aki hazáját *önzellenül* sze-

Künn és benn tekintélytartó emberek. Bejön a tárkányi a vásárra s végezve dolgát megy haza, nem garázdálkodik s disztelenül sem fetreng a zsidó szeszétől, mint az oláh népnek bevett szokása vásár alkalmával. Bármije van, mindent pénzre szeret tenni, mindent értékesít, s nyáron oly szorgalommal dolgozik a télire valóért, mint a kis hangya. De ne gondold, kedves olvasó, hogy télen henyél e nép! Korántsem! Munkás találékonysága még a legridegebb téli napokban is szorgoskodik.

Van falujokban iskolájuk, melyet mindenkinék szinte erkölcsi kötelessége hat hosszú éven át tanulnia. A tárkányi paraszt azért vallja magát parasztnak, mert értelmes és — a mi feltűnő — *olvasott* ember. Nincs egy analfabétás sem a tárkányi magyarok közt s egyik sem elégszik meg az iskolában szerzetekkel, hanem szabad idejében olvas. Nem ritka eset, hogy a mezőn legeltető pásztor-gyermek *Jókait*, *Petőfit* olvassa. Ne gondolja ám senki, hogy e népnek az olvasmányok iránt való izlése talán tompa, vagy durva bizony sok esetben feltűnül az olvasmányok megválogatásában akármelyik ifjusági könyvtárt rendező urnak az esztetikailag kiművelt izlését.

Politikával is nagyon odaadóan foglalkozik e nép. S valóban csodálatos, hogy mily szőp politikai látóköre is van. Nincs elmaradva sohasem s a legcsékélyebb politikai eseményekkel is tisztában van. Az újságnak — nem

merném ugyan mondani, hogy a Friss újságoknak! — hü olvasója. Mérges ellenzéki nép. A 48-nak a híve s e tekintetben mindenre kész, de elveit föl nem adja. (Még jó volna képviselőnek!) Tud lelkesülni a jogért, törvényért, meg az igazságért, hogy más betartsa, lelkesedik a szépért, nemesért, sőt lelkesedése néha a határon is túl megy. Épen a mult, még a *Bánffy* korszakot jelentő híres belényesi választáskor történt, hogy a tárkányiaknak a városon kívül kellett ácsorogniuk s előtűk sé táltak hivatásuk teljes tudatában *Bánffynak* a lovagjai, a csendőrök. A tárkányi nép anélkül is sanguinicus lévén — türelmetlenkedni kezdett. Valami összeszóllalkozásuk történt a csendőrökkel, mir egy derék tárkányi paraszt kiáll a többi közül, félretolja a szumánját*, feltakarja kerek, izmos mellét s így szól a csendőröknek: »Ide löjjön, ide ni, legalább ugy halok meg, mint *Petőfi*!« Hanem aztán lelkesedésben vakmerő is, különben sem akad köztük gyáva, kivetni való, mind talpra esett magyar ember, a ki megél, még a jégnek a hátán is. S politikai tekintetben oly makacsul összetartó nép, hogy saját rokonát képes kiverni a falujából, ha együtt nem tart. De ne tegye be a jegyző sem többet a faluba a lábát, ha egyszer nem az ellenzékre adta szavazatát. »Azért jegyzőnk — mondogatják — hogy ű menjik élünkön!« Természetes!

* Így nevezik e vidéken a paraszt felöltöt.

Aki átteszi lábát *Tárkány*nak a küszöbén, lehetetlen, hogy elsőben szemébe ne tűnjék az a tisztaság, szinte a bosszantásig menő rend és pontosság. A tisztaságnak igazi mintája *Tárkány*. Menjenek bár oda a legdolgosabb időben, de tiszta azért minden. Künn, benn ragyog minden a maga egyszerűségében. E környék oláh helyein bizony nem nagy tisztaság van falun. Kimagaslóbb helyről ha szemléli az ember a közelebb eső községeket, ririkító tiszta fehérségével a kis *Tárkány* tűnik fel.

Vendégszerető nép. No — hiszen azért magyar! Odaadná vendégének mindenét. Sűrűforog, kedvében jár, csakhogy jól találja magát. S ha jó séta után izletes ételt akar enni valaki, csak látogasson el *Tárkány*ba, amit már csak azért sem báó meg, mert a butykos kiténő bort szolgáltat. S legmagasabb vendégét is képes amugy Isten igazában jó magyarosan megvendégelni. Távozáskor meg udvarias hajlongással teszi hozzá: »Köszönjük a látogatást, legyen máskor is szerencsénk!«

Valóban minden tekintetben jó magyar nép. De minde jól tulajdonok mellett — van még ugyan sok — ne gondoljuk elenyészettnek az árnyékokat sem. No de erről majd alkalomadtán!

rette. Ledőlt, mint egy óriási tölgy. Nagy úrt hagyott maga után. Egy ember alig fogja pótolhatni, sokan talán igen. Emléke élni fog. Tömörüljünk amaz elvek mellett, amelyeket ő vallott (Helyeslés jobbról) a jog védelmében s egyesült erővel hatadjunk azon az uton, melyet ő mutatott. (Élénk helyeslés jobbról) Fogadjuk el az élők indítványát egész terjedelmében. (Általános helyeslés).

Perczel Dezső elnök ezután elparentálta Juriss Mihályt és Messlényi Lajost is. Majd a kérvények bejelentése következett s a Bánffy-féle vád kérvényénél felszólalt Rakovszky.

A Bánffy-kormány vád alatt.

Rakovszky István: T ház! A kérvények sorában a legutolsó az a kérvény, mely néhány budapesti polgár részéről be lett adva báró Bánffy Dezső volt miniszterelnök vád alá helyezése tárgyában.

Nagyon jól tudom, hogy a házszabályok 193. §-a értelmében a kérvény érdeméhez hozzászólnom nem szabad. De igenis jogom van a házszabályok 196. §-a értelmében hozzászólnom ahhoz, miként kezeltessék ezen kérvény a kérvényi bizottságban.

A házszabályok 196. §-a akként szól, hogy a kérvények a kérvényi bizottság jelentése alapján rendszerint hetenkint a szombati ülésben a napirend tárgyalására megszabott időn kívül tárgyalandók. Tehát a házszabályok szerint ezen kérvényt a jövő szombati ülésen kellene tárgyalásra kitűzni.

Elnök: bocsánat, figyelmeztetem a képviselő urat, hogy ez nem a kérvényre, hanem a kérvényi bizottság jelentésére vonatkozik.

Rakovszky István: Épen azt akarom indítványozni, hogy a Ház a legszigorúbban utasítsa a kérvényi bizottságot, miután előreláthatólag a szombati ülés utolsó érdemleges ülésük lesz, hogy sürgősen intézze el ezt az igen fontos kérvényt, hogy az országgyűlés azzal szemben még állást foglalhasson. Indítványomat ajánlom a t. Ház pártolásába.

Szell Kálmán miniszterelnök: T. Ház! Én Rakovszky István képviselő ur indítványához nem járulhatok, mert semmi indokot sem látok arra nézve fenforogni, hogy a Ház bevett gyakorlatától és szokásától eltérőleg más gyakorlatot kezdjünk ezen a kérvény alkalmából. A házszabályok azt mondják, hogy a kérvény a kérvényi bizottsághoz utasított, a kérvényi bizottságnak dolga a kérvényt tárgyalni s a Háznak rendes módon jelentést tenni. Én abban az esetben, hogyha olyan kérvény adatnék be a képviselőházhoz, a mely természeténél fogva egy nagy közérdeket érintene, sürgős intézkedést követelnék.

Rakovszky István: Ez nagy közérdek!

Szell Kálmán miniszterelnök: Ez az urak nézete, az én nézetem azonban az, hogy ez az eset nem forog fenn, mert ez a kérvény semmi olyan adatot vagy tényt nem tartalmaz, mely a benne felhozott állításoknak vagy csak azok valószínűségének is legkisebb bizonyítékául szolgálna. Minthogy a kérvényben semmi olyan adat nincs magát az állítmányt én egy egészen képtelen és lehetetlen dolognak tartom, (Helyeslés a jobb oldalon. Zaj bal-felől.) kérem a t. Házat, ne térjen el az eddigi gyakorlatától, hanem méltóztassék ezt a kérvényt a szokott módon tárgyalásra bocsátani. (Élénk helyeslés a jobboldalon).

Rakovszky István: Kérem a t. Házat, méltóztassék megengedni, hogy a házszabályokhoz szóljak. A 196. §. egész ellentétes álláspontot foglal el, mint a minőt a t. miniszterelnök ur az imént kifejtett. A t. miniszterelnök ur ugyanis a Háznak szokott eljárására hivatkozott. A Háznak szokott eljárása a 196-ik §-nak figyelmen kívül hagyása volt, mert a 196. §. határozottan megmondja, hogy a kérvények hetenkint rendszerint a szombati ülésben tárgyalandók.

Szell Kálmán miniszterelnök: A jelentés alapján. Hol van a jelentés?

Rakovszky István: Én azonban azt kívánom és indítványozom, utasítsák a kérvényi bizottságot, hogy a jelentést szombatig terjessze be, hogy az a 196. §. értelmében tárgyalható legyen.

Szell Kálmán miniszterelnök: T ház! Csak azért szólok fel, mert a t. képviselő ur azzal vádol engemet, hogy én a házszabályokat helytelenül értelmezem. A t. képviselő urnak nincs igaza. Én megmondtam, hogy a háznak jogában áll, sőt képelek magamnak eseteket, a mikor meg is teheti, hogy azt határozza, hogy a kérvényi bizottság ezen, vagy azon kérvényt azonnal vegye tárgyalás alá és akkor én tárgyalom szombat előtt is akármikor. Ezt teheti a ház. Én azonban azt mondtam, hogy a ház a kérvényi bizottság jelentése nélkül a kérvény tárgyalását nem tűzheti ki napirendre s hogy nem látok okot fenforogni arra, hogy a rendes szokástól eltérjünk és hogy utasítsuk a kérvényi bizottságot, hogy azt tárgyalja.

Elnök: Mielőtt a kérdést szavazás alá bocsátanám, engedje meg a ház, hogy Rakovszky István képviselő urnak a házszabályok alapján azzal a felvilágosítással szolgáljak, hogy kérelme physikai tekintetben sem kivihető, mert ez a kérvény a kérvényi bizottságnak addig ki nem adható, míg a mai ülés jegyzőkönyve nem hitelesítettik, a mi csak a holnapi ülésben történik meg. Ha lehet az holnap kiadatik és a kérvényi bizottság a legrövidebb idő, vagyis, 24 óra alatt összehívatik, az is már esztörtökön lesz. A kérvényi bizottságnak jelentését írásban kell bemutatni, a ház határozza el annak kinyomatását, a sorjegyzék kinyomtatása és szétosztása után pedig csak három nap elteltével kerül a sor a tárgyalásra. Így tehát az ő kérelmének teljesítése még a házszabályok által megállapított tekintetben is nehézségekbe ütközik, sőt a lehetetlenséggel határos.

Kiván még valaki a kérdéshez szólni? (Nem!) Ha nem: felteszem a kérdést, hogy hozzá járul-e a ház azon javaslatához, hogy az összes kérvények kiadásának előzetes tárgyalás és jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak? (Helyeslés.)

Kimondom, hogy a ház a kérvénynek és feliratoknak előzetes jelentéstétel végett a kérvényi bizottsághoz való utasítását elhatározza.

Következnek a legközelebbi ülés idejének meghatározása.

Erre nézve a miniszterelnök ur óhaját javaslatot előterjeszteni. (Halljuk! Halljuk!)

Az országgyűlés feloszlatása.

Szell Kálmán miniszterelnök: T. képviselőház! (Halljuk! Halljuk!)

Midőn június vége felé a t. képviselőház elhatározni méltóztatott, hogy a legközelebbi ülést, a melyben a napirendet állapítja meg, a mai napon tartja, akkor voltam bátor kijelenteni, hogy e napon leszek abban a helyzetben, hogy a t. háznak a napirend megállapítása iránt előterjesztést tehessek. De már az a mód, a melylyel én ezt a kérdést akkor kezeltem, az a tény, hogy a bizottságok elé utasított tárgyak közül csak egyetlen egy készült el arra, hogy a képviselőházban napirendre tűzessék, az az egész eljárás, összes nyilatkozataim, melyeket akkor tettem, azt a benyomást keltették mindenkiben — én benyomásról szólok, — hogy ezt a mostani szakát az ülésezéseknek nem szándékozem valami hosszú folyamatban tartani.

Mielőtt tehát a t. háznak a legközelebbi napok teendőire nézve előterjesztést tennék, egy ennél sokkal fontosabb és kihatóbb nyilatkozatot akarok tenni. (Halljuk! Halljuk.)

Ez az országgyűlés végnapjait éli. Össze lett hívva november 23-án ezelőtt öt évvel és így november 23-án a képviselőház mandátuma lejár. A törvény a képviselőház fontos teendőinek határidejéről kitűz bizonyos terminusokat, a melyek alatt az országgyűlés és a törvényhozás életbevágó, nagyfontosságú kérdései elvégzendők.

Ilyenfélék a költségvetés és más egy pár ilyen határidőhöz kötött kérdés. Két alternatíva állott tehát előttem és áll előttünk ma is. Vagy az az alternatíva, hogy az országgyűlés

folytassa működését a mandátum lejártáig és végezze el mindazon teendőket, a melyeket a törvényhozás akadálytalan menete, a háztartás és az államgépezet szabad működése szempontjából ennek az országgyűlésnek elvégezni kell, vagy pedig — és ez a második alternatíva — hogy fejezze be az országgyűlés tanácskozásait a mandátum lejártá előtt, illetőleg tegyen javaslatot a koronának, hogy a törvény értelmében a korona és a király jogánál fogva rekessze be az országgyűlést ez az újat oly időben hívja össze, hogy mindazon teendők, a melyeknek még ezen időben az állam élet terén és minden ágában feltétlenül elvégzendők, az új országgyűlés teendői közé soroztassanak. Én sok oknál fogva a második utat tartom helyesebbnek és indokoltnak. (Általános helyeslés.)

En azt tartom, hogy sokkal helyesebb, nagy állami érdekekből, a választó közönség nyugalmanak és elhatározási szabadságának zavartalan nyilatkozhatásának érdekében és minden tekintetből, hogy ennek az országgyűlésnek napjai megrövidíttessenek, ez az országgyűlés minél előbb bezárassék, hogy a nemzet akarata minél előbb megnyilvánulván, az országgyűlés hozzá láthasson teendőinek ellátásához.

Helyes ez már csak azért is, mert ha valaki kicsit objektíve vagy praktice tette fel magának a kérdést, hogy miként áll a számítás és az országgyűlés kalendáriumának kérdése, hogy mindazt elvégezze, a mit feltétlenül el kell végeznie november 23-ika előtt, azt a választ kell, hogy adja magának, hogy akkor ha nem is számít hosszú tárgyalásokra, mégis a választásra előírt törvényes terminusok megtartásával bele jönne a november, vagy december közepén tartandó választásokra. — En azt tartom, hogy a választó közönség iránti tekintetből és minden egyéb tekintetből is az utóbbi a helyes. (Általános helyeslés.) Es azért van szerencsém a kormány nevében kijelenteni, (Halljuk, halljuk), hogy a kormány a törvény alapján és értelmében azon hódolatteljes előterjesztést tette a koronának, hogy az 1848. IV. és az 1867. X. t. cz. alapján és ennek értelmében országgyűlést rekessze be és oszlassa fel úgy, hogy az országgyűlés f. hó 9-én fog ő felsége előtt trónbeszéddel berekesztetni és feloszlatatni. (Általános helyeslés.) Ennek folytán ennek az képviselőháznak tanácskozásaira ez a hét áll rendelkezésére. Ez elég arra, hogy azt a két kérdést, a melyet én felkarok említeni és a melyet a ház tanácskozásainak rendjébe kérek felvételni, a ház elvégezze.

En tehát kérem a t. házat, méltóztassék napirendre még pedig a holnapi ülésre kiírni azon iratomat, a melyben tudomására hoztam a t. képviselőháznak, hogy az 1867. XIII t. cz. 21. §-a értelmében ő felsége döntött a Magyarország és Ausztria között fennálló viszonyok hozzájárulási arányára nézve. Másodszer arra kérem a t. képviselőket, hogy ezen kérdés elvégzése ezen iratnak tárgyalása, illetőleg annak — mint gondolom, — tudomásulvétele után legyen szives napirendre tűzni a kérvényi bizottság jelentéseit, mert nem tartanám illőnek, hogy a képviselőházhoz intézett kérvények elintézés nélkül maradjanak és az országgyűlés ezek letárgyalása nélkül oszoljék szét. (Helyeslés.)

Óhajtottam volna még tárgyalatni azt az egy törvényjavaslatot, a mely az én tárczamat illeti és a melyet a bizottsági előkészítési stádiumokon keresztül vittünk, t. i. a vármegyék pénztári és számvevőségi teendőinek ellátásá-

ról szóló törvényjavaslatot. De a törvényjavaslatot fontosnak tartom, az mélyen belehat a közigazgatási egész rendszerbe és nem akarom magamat annak a vádnak kitenni, mintha én az országgyűlés legutolsó napjaiban ennek a törvénynek keresztülröszkolásával akarom ezt a reformot megcsinálni. (Helyeslés a jobb és baloldalon.)

Azért ennek a törvényjavaslatnak tárgyalását nem kérem: annak idejében majd az a kormány, a mely általában erről a helyről előterjesztéseket tesz a választások után, gondoskodni fog ennek a kérdésnek az elintézéséről.

Kérem tehát a t. képviselőházat, méltóztassák addig is, míg erről a képviselőház hivatalos iratban értesítést nyer, ezen szóbeli értesítésemet kegyesen tudomásul venni és a ház napirendjét a legközelebbi napokban az indítványozott módon megállapítani. (Helyeslés.)

Elnök: Kiván valaki a kérdéshez szólni? (Nem!) Ha nem, kimondom, hogy a ház legközelebbi ülését a holnapi napon, délelőtt 10 órakor tartja, annak napirendjére kitézi a miniszterelnök átiratát a közösügyi kiadásokhoz való hozzájárulási arányra vonatkozó királyi döntés tárgyában és a mennyiben ez befejezhető, ezután a kérvényi bizottságnak több kérvényre és felíratra vonatkozó jelentését.

Most már áttérünk napirend szerint **Molnár Józsiás** képviselő két interpellációjának előterjesztésére. (Nagy zaj.)

Csendet kérek a ház. (Nagy zaj és felkiáltások a szélsőbaloldalon. Öt percet kérünk.)

Az ülést tehát öt percre felfüggesztem.

A székely kérdés.

Molnár Józsiás: A székely érdekeket sértő 1871. évi arányosítási törvény ügyében tesz interpellációt. Felsorolja mindazon okokat, melyek a székelyek pusztulását idézik elő. Hosszasan ösmerteti a székelyek rossz anyagi helyzetét s akkor — ugymond — mikor minden eszközt fel kellene használni, hogy a székelyek sorsát enyhítsük, első sorban kell, hogy ettől a hátrányos törvénytől szabadítsuk meg a székelyeket.

Interpellációját azon reményben terjeszti az igazságügyminiszterhez, hogy az sietni fog ezen a helyzeten segíteni.

Kérdi a minisztert: van-e tudomása az 1871-iki arányosítási törvénynek igazságtalanságáról, mely a székelyek közvagyonát csorbítja. Kéri, hogy ezen a bajon sürgősen segítsen.

Ezzel kapcsolatban, interpellációt terjeszt be az 1879-iki erdő-törvény módosítása ügyében.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter: A maga tárczájára vonatkozólag megadja az előleges választ. Kiemeli, hogy a székelyekkel szemben mindig kivételt tett s ezt a jövőben is meg fogja tenni. A mi a határsértéseket illeti, kéri az interpelláló képviselőt, hogy ily esetben tegyenek nála konkrét panaszt s ő igazságosan fog itélni. A maga és miniszter-társai nevében kijelenti, hogy mindég figyelemmel kíséri a székelység helyzetét s ha a politikai élet visszanyeri nyugodtságát, fog találni eszközöket, hogy a székelyek helyzetén segítsen. (Helyeslés.)

Molnár Józsiás: Megnyugvással fogadja a miniszter választát s reméli, hogy a székelyek sorsa nem sokára jobbra fordul.

Elnök az ülést berekeszti.

TÁJÉKOZTATÓ.

Szeptember 4. A kath. kör vál. ülése d. u. 6 órakor.
Szeptember 4. Tisza Kálmán beszámolója.
Szeptember 5. Közigazgatási ülés a városházán d. u. 3 órakor.
Szeptember 12. Városi közgyűlés.
Szeptember 18. Megyei gyűlés.

Tisza Kálmán Nagyváradon.

— A fogadtatás a vasutnál. —

A nagyváradi szabadelvű párt elnökségének felhívására tegnap a vasutól bevezető Fő-utca néhány házáat felbogózták **Tisza Kálmán** Nagyvárad város képviselőjének tiszteletére, aki tegnap délután érkezett Nagyváradra, hogy ma délelőtt megtartsa választói előtt beszámolóját.

Az alföldi vonat érkezése előtt már nagy számmal gyűltek össze a perrenon a városi, megyei és állami tisztviselők, akik közül alig maradt el néhány. Annál kevesebb volt azonban a polgárság. Itt-ott lehetett egyet látni ezek is tulnyomóan Váralját és Velenczét képviselőket.

Ott voltak: Beöthy László főispán, Szunyogh Péter alispán, Papp János m. főjegyző, Hraniczky Károly m. árvászeki elnök, dr. Fráter Imre megyei kórházi főorvos és a többi megyei tisztviselő; Rimler Károly hely. polgármester, Komlóssy József tanácsnok, Gerő Árpád főkapitány, Dús László v. főügyész, Ragány János főszámvevő, dr. Baróthy Ákos főorvos, Busch Dávid főmérnök, Hegedüs Géza főpénztárnok, Istvánffy István és Szűts Dezső aljegyzők, több városi tisztviselővel; Sipos Orbán kir. tanfelügyelő, Szemes Imre másod tanfelügyelő, Papp Miklós kir. pénzügyigazgató s a pénzügyi hivatalok tisztikara teljes számban, Varró Márk m. kir. bábaképezési igazgató, Varró Domokos kir. államépítészeti hiv. főnök, a hivatal személyzetével, dr. Bozóky Alajos kir. kath. jogakadémiai igazgató, Bozóky Béla m. áll. vasuti főmérnök, Schöpfung Ágoston kir. postaigazgató, Szunyogh Lóránd anyakönyvi felügyelő; — továbbá Telegdy József és Örlay Kálmán orsz. képviselők, Szabó József, Markovits Károly, dr. Hoványi Géza, Mezey Mihály, Huzella Gyula, Reismann Mór, Bertsey György, Rees L. E., Guttmann József, Kacsián Károly, dr. Moskovits József, dr. Kuriánder Ede, Müller Salamon, Gábel Jakab, Istvánffy József, Pallay Lajos, Rozsly Géza, Rendes Vilmos, ifj. Rimánóczy Kálmán, dr. Márkus László, Kunz Gusztáv, Schenker Mihály, dr. Várady Zsigmond, Nyiry György, Csanak Jenő, Friedländer Sámuel, Weisz Mór, Rózsa I. s még néhány polgár.

A vonat megérkezésekor a jelen voltak megéljenztek **Tisza Kálmán** akit hivatalosan **Rimler Károly** hely. polgármester fogadott rövid beszéddel. Üdvözlése azonban csak névleg szólt a város polgársága nevében, mert annak tartalmát a szabadelvű párt elnöke mondhatta volna inkább el. Valaki meg is jegyezte rá, hogy a Rimler Károly beszéde egy rövid — polgármesteri program volt.

Rimler Károly h. polgármester üdvözlésében a következőket mondotta:

Kegyelmes Uram!
Szeretve tisztelt képviselőnk!

Igaz örömmel, a mély tisztelet és szeretet hangján üdvözlöm Nagyméltóságodat városunk hazafias közönsége nevében azon alkalomból, hogy beszámolóját megtartandó városunkat látogatásával szerencsétlenül méltóztatott.

Beszámolni azonban első sorban mi tartozunk és pedig azon őszinte ragaszkodás és szeretetről, melyet mélyen tisztelt képviselő ur személye iránt érzünk s mely érzelmek a lefolyt 5 év alatt nem változtak, sőt mélyebb gyökeret vertek sziveinkben, de beszámolunk azon irányban is, hogy ragaszkodásunk és kitartásunk a tiszta szabadelvű eszmék iránt szintén nem változtak.

Fogadja mélyen tisztelt képviselő ur ezen őszinte vallomásunkat és beszámolónkat e város török- és becsületes polgársága

nevében szívesen s midőn szeretett városom nevében újból a legmélyebben üdvözlöm azon biztosításomnak adok kifejezést, hogy mélyen tisztelt képviselő ur e város falai között mindentől őszinte szeretetre és tiszteletre fog találni.

Isten hozta körünkbe!

Rövid eljenzés után **Tisza Kálmán** válaszolt:

Nagyon köszöni a szívélyes szavakat, amelyekről meghatva, engedjék meg, hogy röviden válaszoljon: köszöni ezt a szülővárosától és polgárságától, amely annyiszor emelte keblére. A helyettes polgármester fogadó beszédében említette, hogy Nagyvárad az öt év alatt a szabadelvűségben nem ingott meg. Ez előtte nem új. **Gyásztyolt kellene feltűzni**, ha még ez is megtörténnék. Köszöni az üdvözlést, addig is, míg beszámolójában köszönetet mond a polgárság bizalmáért.

Ezután a fogatokon behajtottak a Tiszaházhoz, a hol a párt vezéremberével rövid pihenőt tartott **Tisza Kálmán** s később felment a Bihari Casinóba a hagyományos tarok-partiéra.

Este a Széchenyi szállodában tiszteletére vacsorát rendeztek. *

A beszámolót ma, szerdán délelőtt 11 órakor a Csarnok nagytermében tartja meg **Tisza Kálmán** s déli 1 órakor a Sasban diszebed lesz a tiszteletére.

Délután 4 órakor meglátogatja a várad-velenczei Népkört. *

A mai beszámoló elé hír szerint politikai körökben nagy érdeklődéssel néznek, de azonkívül kedvében fog járni a tisztviselőknék is. Valószínűleg ezért jelentek meg oly tömegesen a fogadtatásnál az állami hivatalnokok.

Beszédeben az általános politikai helyzet bonczolásán kívül érinti a kormány gazdasági politikáját, az új német vámtarifát és ezzel kapcsolatosan Magyarország kereskedelmi szerződésének megkötésénél parlamentben tanúsítandó állásfoglalását. Szpecialisan ki fog térni a tisztviselői kérdésre és ezzel kapcsolatosan mintegy válaszul Lukács László Kőrmöczbányán elmondott e tárgyú beszédére, programjába a tisztviselők fizetésemelésének parlamenti akcióját is felveszi.

A pécsi nagygyakorlat lefúvásának híre.

Az Egyetértés írja a következőket:

Képviselői körökben, még pedig rendszeresen jól értesült képviselői körében ma este az a hír volt elterjedve, hogy a **pécsi nagygyakorlatokat a király a legközelebbi napokban lefúvatja** s azok helyett a hadtestek helyett, melyeknek Pécs környékén kellene gyakorlatot tartaniok, a **temesvári és nagyszabasi hadtesteket fogják a román és szerb határ mellett összpontosítani** s ezek fognak az idén nagyszabásu gyakorlatokat tartani.

Hogy ez a hír mennyiben felel meg a valóságnak, azt e perczen nehéz volna elbírálni, de kétségtelen, hogy a hírek megvan a valószínűsége.

Oroszország tudvalevőleg néhány hét alatt a Pruth mellékére százayolczvanezer katonát állított teljes hadifelszerelésben s teljes készenlétben arra, hogy mozgósítási parancs esetén haladéktalanul bevonulhasson Romániába. Mindezekon felül lázas sietséggel szervezett egy dunai flotilát, a mely az ujonnan szabályozott Kilia nevű Dunagáton felmehet Galicziáig s Szabasztopolban és Ismailben ak-

kora hajóhadat vont össze, a mekkora hajóhada Oroszországnak még nem volt a Fekete-tengeren.

Sturdza román miniszterelnök, a kit nyugtalanítottak Oroszországnak ezek a háborus készülődései, kérdést intézett Pétervárott, mi az célja van az orosz kormánynek ezekkel a rendkívüli katonai intézkedéseivel s főleg azazal, hogy a Pruth mentén száznyolcvanezer katonát állított hadirendbe Románia ellen s csak azt a választ kapta, hogy az orosz hadsereg csak hadgyakorlatot tart azon a vidéken s a cárnak nincsen szándékában Románia ellen agresszív fellépni. Sturdza nem elégedett meg ezzel a kitéréssel, hanem Bécsbe utazott s ott hosszan tanácskozott Goluchowszki külügyminiszterrel és báró Beckel, a vezérkari főnökkel.

Alábbilag ezeknek a tanácskozásoknak eredménye az, hogy a pécsi hadgyakorlatokat lefújta a király s ezek helyett ugyancsak hadgyakorlatok tartásának örve alatt a temesvári és nagyszombeni hadtesteket fogja mozgósítani a szerb és román határokon, hogy Oroszország esetleges békeszegésére monarchiának azonnal megadhassa a kellő választ.

Fentartással közöljük ezt a szenzációs hírt, mely, mint említettük, ma este el volt terjedve képviselői körökben s annyi mulasztás után, melyet Goluchowszki és Krieghammer a monarchia Balkán-érdekeinek megvédése és biztosítása körül elkövetett, nagyon helyén valónak tartandók.

Az E-snek ezt a szenzációs hírt azonban megczáfolja a Magy. Táv. Iroda, melytől az esteli órákban a következő értesítést vettük:

Egy reggeli lapnak azt a jelentését, hogy a nagy őszi hadgyakorlatokat Pécs környékéről a keleti határvidékre teszik át, illetékes helyről teljesen alaptalan koholmánynak nyilvánítják. A hadtestparancsnokság és a vezérkar — mint a Magyar Távirati Iroda jelenti — ma este Pécsre utazik a hadgyakorlatokra.

Szent Imre otthona.

Mennyi reménnyel bocsájtja ujára, így szeptember elején felszedült fiát az apa, mennyi aggodalommal az édes anya?

Egyetemre kerül a gyerek. Ez büszkesége a szülőknek, össze kell huzni a háztartást, ki kell teremteni a havi koszt és lakáspénzt, ez a gondjuk s vajjon nem vész-e kárba ez a sok áldozatuk, ez az aggodásuk.

Minden szülőnél megjön a remény mellett az aggodás is. Mert hiába, az egyetemi évekre a legjobb nevelés sem elég szilárd biztosíték, ahhoz, hogy komoly félelemmel ne tekintenek a szabad szárnyra került elröppendő ifju után.

Hány szülő küldte reményét, örömét, büszkeségét, tagbaszakadt jó eszű, jó erkölcsű fiát neki az életnek és hány kapott vissza, könyveket elzüllött gyermekében.

Hiába! Az érettségi bizonyítvány csak a tanulmányban elért sikert dokumentálja, az igazi érettséget az élet adja meg.

Kész veszedelem a testileg érett, de tapasztalatokkal nem bíró ifjunak az a féktelen szabadság, mit a társadalom meg enged, sőt sikkesnek tart náluk.

A Sz. Imre egyesület igen fontos, halaszthatatlanul szükséges lépést tesz, midőn 740 koronáért teljes ellátásra s a házi rend által szeretetteljes védelmébe veszi az egyetemre kerülő ifjakat.

Most bocsájtja ki programját, melyben

támogatást kér igazán hazafias és égetően szükséges tervéhez. Áldásosabban kamatozó befektetést gondolni sem lehet, mint egy alapítványt, vagy segélyt Szent Imre otthona részére.

E fontos és országos érdekű dologról különben még bővebben fogjuk megismertetni olvasóinkat.

Nagyvárad várad virilisei.

— Az igazoló választmány ülése. —

Nagyvárad város jövő évi viriliseinek névsorát tegnapelőtt és tegnap állította össze a választmány. A legtöbb adót fizetés révén az 1901. évben kevés. 6—7 változással az eddigiek lesznek a törvényhatóság tagjai.

A felszólalók száma ezúttal elég nagy volt, különösen azok jelentkeztek nagyobb számmal, akik az adójukat kétszeresen akarják számíttatni.

Az ülésen Frankó Endre elnököl s Hlatky Endre, Rimler Károly, dr. Hoványi Géza, Mezey Mihály, Mihelji Adolf tagok és Istvánffy István jegyző voltak jelen.

Első három dologra nézve jöttek megállapodásra.

Feldmann Izidor, Hann Lajos és Czegléd Sándor kamarai póttagok mint ilyenek kérték adójuknak kétszeres számítását. Tekintettel azonban arra, hogy a törvény csak a kamarai bel- és kültagoknak adja meg az adó kétszeres számításának kedvezményét, a kérelmet elutasította az igazoló választmány.

Azon kérdés merült fel továbbá, hogy miként járjanak el azokkal szemben, akik adójuk után a virilisek közé be jönnének, de mint választottak már tagjai a törvényhatóságnak.

Ezekre nézve kétféle megállapodásra jöttek. Azon választott városatyákat, akiknek a folyó év végével lejár a megbízatásuk bevételek a virilisek közé. Ilyenek Miskolc Barna, Mihalovits János, Guttman József és dr. Moskovits József.

Hlatky Endrét és Ritoók Zsigmondot azonban nem vették be a virilisek közé, mivel az 1904. év végéig meg vannak választva.

Döntöttek továbbá a felett, hogy akik a megye bizottságnak tagjai, bevétessenek-e a város legtöbb adót fizetői közé. Két ilyen adófizető van, akit nem vettek fel, mert bizonyos, hogy a vármegyénél tartják meg a bizottsági tagságot.

Ullmann Félix és Ullmann Sándor azon az alapon kérték az adójukat kétszer számítani, mert rabbi oklevelük van. Az igazoló választmány azonban elutasította a kérelmet, mivel a törvény a lelkészek adójának kétszeres számítását engedi meg, Ullmann Sándor és Félix azonban nem lelkészek, hanem kereskedők.

Az adójuk kétszeres számítása miatt a következők kérelmének adott helyet az igazoló választmány, részben azért, mert kamarai beltagok, részben orvosi, ügyvédi vagy mérnöki okleveleik alapján.

Bottó Ferencz, Farkas Izidor, Steiner M. Albert, Mihelji Pál, Weimann Béla, dr. Munk Béla, dr. Moskovits József, Harmathy Károly, Molnár Lajos, Nyíry György, Kunz Gusztáv, dr. Sonnenfeld Zsigmond, ifj. Moskovits Mór, Moskovits Miksa, dr. Mihelji Lajos, Miskolc Barna, Száhlender Károly, dr. Moskovits Miklós, Markbreit Sándor, Sal Ferencz, Frankl Lázár, Szűts Sámuel, Janky József, dr. Mayer

László, Erdélyi József, Pally Lajos, Heringh Sándor, dr. Döry Ferencz és Huzella Gyula.

A teljes névjegyzék, mivel az adók pontos utánszámítását s gondos áttekintést kíván, csak ma lesz összeállítva.

Előre láthatólag az eddigi virilisek közül Aufricht Mór, Czegléd Sándor, Heringh Sándor, Hann Lajos, Incze Lajos, Kugler Albert, Mihelji Adolf, Pally Lajos, dr. Vári-Szabó Béla és Weisz Gábor maradnak ki s helyükbe Guttman József, dr. Moskovits József, dr. Perczel Adolf, Moskovits Adolf, dr. Moskovits Miklós, Miskolc Barna, Köblös Ferencz, Sebestyén Lajos, Sztarill Ferencz és dr. Gyémánt Jenő jönnek be új tagokul mint virilisek a törvényhatóságba.

Nyitás—Zárás.

Apró nebulók izzadnak az utcán, egész kölesön könyvtárat cipelve a hónuk alatt. Nagy teher atáskában is, hát meg a fejben. Papák is láthatók, kik még izzadtabbak azon fájó érzés hatása alatt, melyet egy végleg megkönnyebbült tárcza nyílal a zseben át a szivbe.

Mennyi kiadás a papa zsebének, mennyi keresves bevétele a nebuló fejének a kezdődő iskola év és mind a költség, mind a magolás felett ott állnak a szigorú tanár urak, hajszálon lógó szekundákat csörgetve a remények felett.

Hanem aztán, — — mikor vége az iskola évnék, van-e boldogabb a diáknál. Te deum! Bezárták az iskola kapuját! Jövel boldog vakáció!

* * *

A képviselő — fordított diák.

Ezek a Te deumtól félnek, mert az új ciklus veni szanktéjával kezdődik a boldog pihenés és — vakációban buknak meg.

Nem volt tegnap nagyon meleg, mégis izzadt a t. ház, sőt nagyon hideg sem volt, de ami hideg volt, az lelte a szeretetre tisztelt honatyákat.

* * *

Szomoruan néz a diák az iskolaház megnyílt kapujára, szomoruan áll a képviselő a Ház bezárt kapuja előtt. A sárgult falevelek pedig hullanak a fáról — pusztulás következik — halál.

Bent drukkol a fiu — kint drukkol a papa :

Hej! nyárfa levél, fűzfa levél
Be mindent is elsodorint a Széll.

UJDONSAGOK.

Hófehérke.

Hófehérke meghalt.

Nem úgy, mint a mesében: hogy üvegkoporsóba tették s aztán mikor egyet zökcent a koporsó, egyszerre fölébredt a halott s odaborult szerető vőlegénye karjaiba s lettek boldog férj és feleség.

Az ilyesmi csak mesében történik meg.

Hófehérke ebben a prózai világban egy poétának volt a felesége. Fialat, szinte gyermek volt mind a kettő, mikor együtt indultak az élet küzdelmeinek. Az egyiknek agyában ott zsongott egy költői lélek ezernyi forrongó eszméje, a másiknak bájos, fiatal arcán az ifjuság és női szépség rózsái nyíltak, szivükben szerelem és vidám jó kedv — mi kellett volna még az élethez?

Erő: ez kell a nagy teherhez, mit az élet ránt ról. S minél többen próbáljuk egyesülve elviselni ezt a terhet, annál súlyosabb az. Nemhogy könnyitenénk magunkon, hanem a

a másót is érezzük: a gyenge nő, a szenvedő gyermek vállát nyomó terhet.

Hófehérke, szegény Hófehérke nő is volt, gyermek is volt még. Csak kacagással vette az életet. S addig kacagott, addig játszott a poéta mellett, míg egyszer csak elfáradt, elaludt — és nem ébredt fel többé.

Haláláról egyszerű gyászjelentés ad hírt a következő sablonos formában.

Dr. Nuszbek Sándor fájó szívvel tudatja, hogy felejthetetlen felesége: *Balogh Emuska* folyó évi szeptember hó 1-én délután 4 órakor boldog házasságának 10-ik hónapjában, 22 éves korában jobb létre szenderült.

En pedig, míg nézem a fekete keretű papírost, magam előtt látom a fiatal férjet, nemrég kollégámat. Milyen boldogan írta akkor a verseket az ő Hófehérkéjéhez! Milyen fiatal volt akkor — s milyen öreg lehet most!

Poéta sors.

Hófehérke pedig bizonyonyal tovább álmodja a szép álmot odalent, amint álmodott idefent. Hiszen a Hófehérké sorsa nem is az hogy megvénüljenek, nagymamák legyenek. Ők csak játszanak és álmodnak — s minékünk is olyan jól esik néha megemlékezni a szép Hófehérke szomorú sorsáról!

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

* **Királyi elismerés életmentésért.** Ő Felsége legkegyelmesebben engedélyezte, hogy *bárá Lederer-Traitnern* Ottó követségi attachéjának, egy embernek a vízbe fullásától saját állata veszélyeztetésével eszközölt megmentéséért legfőbb elismerése tudtul adassék.

* **A népszámláló bizottság díja.** Az országos m. kir. statisztikai hivatal értesítette Nagyvárad városát, hogy az általános népszámláláshoz felvett számláló lapokat felülvizsgálták a azok helyesek. Egyben értesíti a város, hogy a népszámláló biztosoktól a munkálatok befejezésekor visszatartott egynegyed munkadíj most már kifizethető.

* **A katonák vacsorája.** Mint a Bud. Lev. értesül, a katonai élelmezési intendatura komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy télen át a katonáknak kocsonyát adat vacsorára. Ezzel a katonák vacsora kérdése meg lenne oldva. Az intendatura több katonai és polgári szakembert hallgat meg a kérdés beszerzési, pénzügyi és egészségügyi részleteiről s ezek oly kedvezőek, hogy a kocsonya valószínűleg már ez évben szerepelni fog a katonák vacsora étlapján.

* **Kitüntetések.** Ő Felsége *Ollai* Károly pénzügyi tanácsos nyugalmazott kir. pénzügyigazgatónak, végleges nyugalmába helyezése alkalmával, hű és buzgó szolgálatának elismerésül a Ferencz József-rend lovagkeresztjét, — Dr. lovag *Roza* Henrik osztályfőnöknek a cs. kir. belügyminiszteriumnál a titkos tanácsosi méltóságot díjmentesen legkegyelmesebben adományozta.

* **Egy korona ára.** A *Koburg* hercegek tudvalevőleg igényt tartanak Brazília trónjára, ahol most tudvalevőleg a köztársasági államforma van érvényben. Párisból most azt jelentik, hogy *Koburg* Ágost herceg legújában azt ajánlotta a brazíliai köztársaságnak, hogy *huszonöt millió frankért a maga, Péter és Lajos* testvérei nevében lemond a brazíliai trónra való jogáról. Hogy az ajánlatot elfogadták-e, vagy sem, arról hallgat a krónika.

* **Esküvő.** *Weinstock* Fülöp városunk egyik intelligens kereskedője tegnap esküdött hűségét *Somlyói* Etelka kisasszonynak Nagy-Szöllősen.

* **Irodai szerek szállítása.** A nagyvárad m. kir. ítélő-tábla elnöksége a vezetése alatt álló összes bíróságok részére 1902. január 1-től 1904. december 31-ig szükséges irodai szerek és anyagok szállításának biztosítására pályázatot hirdet. Miről az érdekelteket azzal van szerencsénk értesíteni, hogy a pályázati hirdetmény közelebbi feltételei a kamarai irodában a hivatalos órák alatt (d. e. 8-tól d. u. 2 óráig) megtekinthetők. Nagyvárad, 1901. szeptember hó 3. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara: *Janky* József, elnök. Dr. *Sarkadi* Lajos, titkár.

* **Kigyulladt kovácsműhely.** Berettyó-Ujfaluiban Balogh Andrásnak Wess-lyenyi-utcán levő kovácsműhelye ma hajnal felé 3 órakor kigyulladt. A tűzoltóságnak sikerült a tüzet félóra alatt eloltani. A kár mintegy 400 korona.

* **Eltűnt zászlóalj.** A transzváli háború sok különös és meglepő eseményei között bizonyára a legkülönösebbek és legmeglepőbbek közé tartozik, hogy egy 300 főből álló angol zászlóalj egy eltűnt, mintha a föld nyelte volna el. Sem a búrok el nem fojták ezt a zászlóaljat, sem a csatatéren el nem estek, a katonák közt sincsenek és az angol hadügyminiszterium urai ugyancsak török a fejüket, hogy hát hol lehetnek? Megjegyzendő, hogy az eltűnés minden valószínűség szerint már azelőtt történt, mielőtt a zászlóalj Afrikába indult volna. Néhány hónappal ezelőtt tudniillik egy yorkshirei nemes megjelent a hadügyi hivatalban és ajánlatot tett, hogy 300 yorkshirei önkéntest toboroz. Ajánlatát elfogadták és ő néhány nap mulva jelentkezett is a 300 önkéntessel, a kikre nézve kikötötte, hogy az ő parancsnoksága alatt álljanak. A hadügyi hivatal ellátta az önkénteseket egyenruhával, adott nekik felpénzt és a 98. Imperial Yeomanry zászlóalj elnevezés alatt beiktatták őket az angol hadsereg létszámába. Azután parancsot kaptak, hogy menjenek Afrikába. Ettől fogva azonban az egész zászlóaljnak nyoma veszett. A londoni hadügyi hivatalban azt hitték, hogy Kimberleyben vannak, de a távirati kérdésközösre azt a választ kapták, hogy ott a zászlóaljnak hírére sem látták. Es nem is látta őket más sem Afrikában, de odahaza Yorkshireben sem voltak láthatók. A legérdekesebb az, hogy övéik egy ideig több levelet kaptak tőlük Afrikából, de keltezésükből nem lehetett megállapítani, hogy hol adták fel ezeket a leveleket. Azóta már majdnem egy év múlt el, de a zászlóaljról még mindig hiányzik minden értesülés.

EGYESÜLETEK.

Ezüstmise és zászlószentelés.

Ritka szép ünnepre készült Budapesten a *Kath. munkásnők otthona*. Ezt az áldásosan működő egyesületet évekkal ezelőtt a nagyvárad egyházmegyének egyik érdemteljes tagja, *Bundala* Mihály a budapesti központi papnevelő intézet lelkigazgatója alapította. Az egyület most méltó részt akar venni az ő alapítójának és táradhatatlan vezérének örömeiben s azért Bundalának negyedszázados papi jubileumát összeköti fényes zászlószentelési ünnepélyvel.

A kettős szép ünnepély alkalmából az egyület a következő meghívót bocsátotta ki:

Meghívó. *Mária Jozefa* főhercegnő ő Fensége magas védnöksége alatt álló *Katholikus munkásnők védegyesülete*, vezetőjének *Bundala* Mihály pápai kamarás ő Nagyságának 25 éves áldozári jubileuma alkalmával egybekötött Zászlószentelési ünnepélyét f. évi szept. 8-án, az egyesületi helyiségben IX. Bakács-tér) tartja. Belépti-díj személyenként 1 kor. Kezdeté délután 5 órakor.

Műsor.

1. Reggel 8 órakor ünnepélyes szentmise és szentáldozás a IV. kerületi egyetemi templomban.

2. Délután fél 5 órakor a zászlóanya és özv. gróf *Pálffy* Pálné ő Méltósága ünnepélyes fogadtatása az egyesületi helyiségben.

3. Délután háromnegyed 5 órakor ünnepélyes kivonulás az egyesület helyiségéből a ferenczvárosi plebánia-templomba, a hol dr. *Kohl* Medárd püspök ur ő Méltósága a zászlószentelést megkezdi.

4. A zászlószentelés után visszavonulás az egyesületi helyiségbe, amelynek e célra berendezett udvarán az alábbi diszhangverseny veszi kezdetét.

Diszhangverseny.

1. Hymnus. Karének Erkel Ferencztől, előadja az egyesületi kar.
2. Ünnepi beszéd. Tartja Nagys. Tilmann L. kir. tan. ur.
3. Az Urnak napja ez. Kreutzer C.-től, énekl az egyesületi kar.
4. Jubileumi üdvözlés. Irta főtisztelendő Sáfár József ur, mondja Hagara Juliska egyesületi tag.
5. Földerült a várva-várt nap. Alkalmazta Stark H. zenetanár, énekl az egyesületi kar.
6. Az ünnepelt és a Munkás-Othton. Irta főtiszt. Sáfár J. ur, mondja Brém Józsa egyesületi tag.
7. Szálljon üdv, áldás reá. Karének, szerző Stark H. zenetanár.
8. Hálaköszönet nyilvánítás Méltóságos dr. Kohl Medárd püspök urnak és méltóságos özv. gróf *Pálffy* Pálné elnöknek. Irta főtiszt. Sáfár József ur, mondja Kregel Anna egyesületi tag.
9. Zeng lelkem dicsősőséget. Karének Frank I. W.-tól XVII. századból. Énekl az egyesületi kar.

A kardalokat Stark Henrik zenetanár, az egyesületi karnagy vezeti.

Ezután egy félórai szünet. Szünet alatt buffé. Szünóra után szini előadás.

Színre kerül:

A „Két anya“

színmű négy felvonásban. Irta Pailer Vilmos.

Személyek:

Szüz Mária	—	—	—	Nusser Irma
1-ső angyal	—	—	—	Borda Juliska
2-ik	—	—	—	Kreger Anna
3-ik	—	—	—	Schweiger E.
4-ik	—	—	—	Karl Róza
Hilda grófné	—	—	—	Knöszner Irma
Etelka leánya	—	—	—	Hikl Irma
Erzsébet grófné	—	—	—	Molnár Erzsébet
Margit asszony, várnagynő	—	—	—	Szeberényi Teréz
Berta, leánya	—	—	—	Hikl Margit
Pogány királyné	—	—	—	Zahrtka Boriska
1-ső udvarhölgy	—	—	—	Schneider Kati
2-ik	—	—	—	Muzsik Anna
1-ső cseléd	—	—	—	Stefanidesz S.
2-ik	—	—	—	Hagara Juliska
3-ik	—	—	—	Szapletal Irma
4-ik	—	—	—	Lób Anna
5-ik	—	—	—	Koós Zsuzsi
6-ik	—	—	—	Markó Miezi

Lelenczek gondozása. A nagyvárad *Fehér Kereszt-Egyesület* folyó hó 5-én reggel 7 órakor osztja ki a gyermek-menhely helyiségében (Schlauch-tér) az általa gondozásba vett gyermekek után augusztus hóról kifizetendő tápdíjakat. A tápdíj kifizetésekért a Csillagváros és Katonaváros részeken dajkaságba kiadott lelenczgyermeknek szülőik illetve tápszülőik kíséretében személyesen kell megjelenni és pedig a gyermekeknek az intézet által kiosztott ruházatban.

A szülők és tápanyák egyidejűleg értesítetnek, hogy a dajkaságba kiadott lelenczgyermek után fizetendő tápdíjak f. évi szeptember 1-től kezdve minden három hónapban egyszerre személyes megjelenés mellett fognak kifizetett a Fehér Kereszt-Egyesület gyermekmenhelyén.

Az egyesület női választmányából *Des Echerolles-Kruspér* Sándorné elnök. *Mezey* Vilma alelnök. *Bognár* Sándorné, *Tóth* Imréné és *Wechster* Adolfné fognak a díjak kiosztásánál felváltva segédkezni.

TANUGY.

Munka és normanapok az iskolákban.

Az 1901—1902. tanévben az elemi iskolákban a hivatalos szünnepokat és szorgalmi napokat az alábbi kimutatás tünteti fel:

Szünnepok:

Szeptember 9. 10. (hétfő kedd) országos vásár; 3 csütörtök, 3 vasárnap = 8 nap.

Október: 4. (péntek) Ő Felsége nevenapja; első felében 3 nap szüret; a hegyközségi választmány megállapítása szerint; 5 csütörtök, 4 vasárnap = 13 nap.

November: 1. (péntek) Mindenszentek napja; 19. (kedd) Erzsébet; 4 csütörtök, 4 vasárnap = 10 nap.

Deczember: 9. 10. (hétfő, kedd) országos vásár; decz 23-tól — végig karácsonyi szünet; 4 csütörtök, 5 vasárnap = 18 nap.

Január: 1. 2. szerda, csütörtök karácsonyi szünnepok; 6. (hétfő) Vízkereszt; 4 csütörtök, 4 vasárnap = 11 nap.

Február 4 csütörtök, 4 vasárnap = 8 nap.

Márczius: 15. (szombat) Nemzeti ünnep; 24— végig husvét; 4 csütörtök, 5 vasárnap = 16 nap.

Április: 11. (péntek). Hivatalos nemzeti ünnep; 4 csütörtök, 4 vasárnap = 9 nap.

Május: 17—20. pünkösd; 5 csütörtök, 4 vasárnap = 12 nap.

Június: 3 csütörtök és 3 vasárnap = 6 nap.

Munkanapok:

Szeptemberben 14, októberben 18, novemberben 30, deczemberben 13, januárban 20, februárban 20, márcziusban 15, áprilisban 21, májusban 19 és júniusban 14, összesen 174 nap.

(rs.)

IRODALOM.

Katholikus Szemle. A *Mihályfi* Ákos dr. szerkesztésében megjelenő kitűnő havi folyóirat szeptemberi füzeté a következő érdekes tartalmat hozza:

A szociális kérdés fejlődésének lélektana *Sankovits* Ignác dr.

Az öskeresztények politikai magatartása. *Vargha* Dezső dr.

A magyar kath. énekköltészet a XVIII-ik századig. *Bartha* József dr.

Német gyarmatok. *Varjas* Károly.

A régi Buda és Pest művészete a közép-korban. *Divald* Kornél.

Hivallás (Ahó János) Finn eredetiből fordította *Bán* Aladár dr.

Dénes testvér legendája. Költemény *Réz-bányai* József dr.

Az én muzsáim. Költemény *Bán* Aladár. Könyvismertetések és bírálatok. Mihalovics: A praedicatio története. Ism. *Szinek* Izidor dr.

Rushek: Alkalmi beszédek. Ism. *Szent-annai*.

Kollányi: A veszprémi püspök királynékoronázási jogának története. Ism. *SRs*.

SZINHAZ.

Beiratások az országos m. kir. színművészeti akadémián.

Az országos m. kir. színművészeti akadémián a beiratások az előkészítő osztályba szeptember hó 7. 8. 9-ikén, az akadémia I. és II-ik osztályába pedig szeptember 10. és 11-én tartatnak meg d. u. 3 órától kezdve.

A belépő új növendék 2 korona beiratási díjat s 10 korona felvételi díjat, valamennyi növendék pedig 2 korona beiratási díjat, azonkívül 60 korona tandíjt, tartozik két részletben u. m. 30 koronát a felvételtör és 30 koronát február 1 én előre fizetni.

Bővebb értesítést az int. Igazgatósága (Kerepesi-ut 1. sz. III. em.) készségei ad *Az igazgatóság*.

REGÉNY-CSARNOK.

A SANDASZEMÜ.

Irta: Lucien Biart.

Francziából: K—ő.

59.

— Az igaz mondá több lovag.
E perczben egyik indián egy bőr keztyűt hozott elő melybe F. M. betűk voltak hímözve.
— Ah! kiáltott az ültetvényes, én nem csalódtam. Fuenléal volt a Velariano és Bernardo gyilkosa is.

— Álmodol! mondá Alvarez karját barátjába fűzve.

Az ültetvényes röviden elmondta kételyeit, és hogy miként esküdött annak idején Miguel atyja bosszút.

— Jól teljesítette ígérteit, tette hozzá befejezésül. Miért is nem hallgattam lelkem titkos szavára, mely megmondta nekem, ki a bűnös! Ricardo most is élne, Berando is. De becstelentemre, megboszulom magamat s az igazságos Isten mellett lesz!

— Hadd működjék az igazságszolgáltatás, mondá Alvarez halkán, a büntény eléggé be van bízva, hogy a büntetés ne válasson sokáig magára.

— Mit szándékozik most tenni? kérdé don Estevan a bírót.

— A kötelességemet. Bizonyos akarok lenni a bűnös személyéről.

— Ő most Orizavában van.

— Rögtön oda megyek.

— Itt a lovam. siessen s ha a gyilkos ki-menekszik a keze közül, magam fogom üldözni, de Ricardonak meg kell bosszultatnia!

A bíró eltűnt a sötétben az ültetvényes lován.

Négy indián fölemelte s a falu felé szállította a holttestet. A szomorú hír csakhamar elterjedt, a lakosok minden házból kifutottak s a gyászmenethez csallakozva hosszú kíséretet képeztek. Don Estevan alig volt képes a lábán állani a fájdalomtól s barátja karjába támaszkodva haladt öcsese holtteste mögött. A fáklyák vörös fénye még emelte a megrendítő eset gyászszos voltát.

— Ricardo! kiáltott Micaela.

— Megölték! felelt don Estevan kétégbesett hangon.

A fiatal lány elsápadt, arcán könnyek folytak végig.

— Vigasztalódjál édesem; ez az egy leg-alább meg lesz boszulva.

— Ismerik a gyilkost?

— Igen. Fuenléal Miguel.

Micaela sikoltani akart, de szemei elsötétültek, lábai meginogtak s élettelenül borult az odasielő Alvarez karjaiba.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A király ágyupróbán.

Bécs, szept. 3. (Saj. tud. távirata.) A király ma reggel Felixdorfba utazott, hogy a Steinfeldén jelen legyen az osztrák szerkezetű tábori ágyukkal és az Erhard-féle ágyukkal való lövőpróbákon. Ő felségét Krieghammer hadügyminiszter, Üxküll hadtestparancsnok és Kropatschek tüzérségi főfelügyelő kísérte. Ő felsége délben tért vissza Schönbrunnba.

Ugron Gábor jelölése.

Budapest, szept. 3. (Saját tud. táv.) Mint tudjuk, *Ugron* Gábor vagyoni viszonyai az utóbbi időben nagyon meg-

rendültek. Ezen okból kifolyólag tudatta választóival, hogy a felajánlott mandátumra nem reflektál, — de mint hírlík, daczára eme kijelentésnek jelölni fogják mégis.

Kirabolt főpénztáros.

Tokaj, szept. 3. (Saj. tud. táv.) A mult hó közepe táján Tokaj város főpénztárosa névtelen levelet kapott, a melyben figyelmeztették, hogy óvatos legyen, mert szeptember 2-án meg fogják lopni. A főpénztáros házáat ezen időtől kezdve állandóan két rendőr őrizte, de daczára az éberségnek az ígérlet pontosan be lett váltva. — Utóbb kitudódott, hogy a pénztáros kamasz fia csinálta a sikerült tréfát.

Frigyes királyi herczeg a komáromi manővereken.

Bécs, szeptember 3. Frigyes királyi herczeg, a ki a napokban jelen volt a Komárom mellett tartott gyakorlatokon és manővereken, tegnap onnan ideérkezett, ma délelőtt 9 órakor pedig Pozsonyba utazott, a honnan legközelebb Zirczre megy a tüzérségi lövőgyakorlatokra. (M. T. L.)

KOZGAZDASAG.

Nagyváradai hetivásár.

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1901. szept. hó 3-ik napján tartott vásárban eladott természetmények és élelmiszereknek.

Tiszta buza: 11.20—13.60. Kétszeres buza 11.60—11.20. Rozs 12 —11.60. Arpa 11.60—11.—Zab 12.20.—11.60. Tengeri: 10.20.—9.80. Borsó 30.—. Lencse 38.—. Bab 15.60. Köleskása 24.—. Burgonya 5.20. 100 kiló lángliszt 26.50. zsemlyeliszt 26.—. fehérkenyér liszt 25.—, barnakenyér liszt 22.—. széna fuvarral 5.40, szalma 1.— Szalonna 100.—, 6 kiló zsup-szalma —16, 150 dkg alom-szalma —10. 1 köbm. bükkfa 6.40, tölgyfa 6.—, cserfa 6.70, 100 kiló marhahus —.96, öntött gyertya —.84 Lámpaolaj —.80. 1 liter ó-bor 1.—. Uj-bor —.80. Pálinka —.72, Szilva-pálinka 1.80, Szesz 2.—. 1 mm. kőszó 21.50, nyers fagyú —.48. olvaszt. fagyú 68.—, szappan 48.—, mosott birka gyapjú —.—. magyar gyapjú —.—.—. Egy hektoliter óbor 66.—, új bor 52.—. méz 2.30, kemény faszén 3.60, puha faszén 3.20 kendermag 23.—. köles 12.—. repce 28.—, dió 48.—, mogyoró 32.—, aszalt szilva 48.—. Egy kilogramm savanyu káposzta —, szalona 1.28, sertéshus 1.04, juh-hus 68, veres hagyma 12, fog hagyma 36, bors 2.20, paprika 2.40, barnakenyér 20. Egy liter kőolaj 44, mm. bükköny —.—, 1 mm. luczernamag —.—. 1 mm. lóhere —.—, 1 mm. burgondi —.—.

Marha ártáblázat 1901. szept. hó 3-ról. Egy pár első rendű jármás ökör 640—720, egy pár másodrendű jármás ökör 560—620, egy pár harmadrendű jármás ökör 260—540, 1 drbfejős tehén 120—240. 1 drb vágó ökör 250 kgr. 170—250. 1 drb vágó tehén 150 kgr. 120—180, 2 drb. veres borju 28—52, 1 drb. fél éves borju 38—54, 1 drb. egy éves borju 46—80, két éves borju 76—240. 1 drb hizott sertés 84—156, 3 ár fél éves 30—36, 1 pár egy éves sertés 40—68, 1 pár két éves sertés 74—140. 1 drb igás ló 160—240, 1 pár ökörbőr 40—52, 1 pár tehénbőr 26—36. 1 pár bojubőr 10—22, 1 pár lóbőr 10—20.

Forgalmi kimutatás 1901. évi szept. hó 3-ról. Tiszta buza körülbelül 4000 hltr, kétszeres buza 500 hltr, rozs 2500 hltr, árpa 300 hkl, zab 400 hltr, tengeri 200 hltr, burgonya 390 hltr. Lásas jószágok: Hizott sertés mintegy 140 drb, félhizott 250, sovány 230, süldő 610, malacz 560, hizott marha 18, jármás ökör 630, fejős tehén 280, borju 310, bivaly 12, juh és kecske 168, ló 375.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántól« eredeti távirata. —

Határidők.

	Budapest, szept. 3.
Buza októberre	0.
Buza áprilisra	0.
Tengeri	0.
Rozs okt.	0.
Zab ápr.	0.
Káposzta, repests, aug.	0.

Értéktőzede.

	Budapest, szept. 3.
Oszták hitel	---
Magyar hitel	---
Allamvasut	---
Rimamurányi	---
Magyar jelzálog	---
Salgótarjáni	---
Wagon-kölcsön	---

Hivatalos árfolyamok

a budapesti éru- és értéktőzsdén 1901. szept. 3-án.

Magyar aranyjárdék 4%	118.60
Magyar koronajárdék	92.70
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,9%	121.25
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	100.40
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	118.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	92.25
Italmérési jog megváltási kötvény	99.90
Horváth-szlavónföldterhermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsjegy-kölcsön	176.---
Tiszszabályozás és sorsjegy-kölcsön	145.50
Oszták járadék papírban	98.30
Oszták járadék ezüstben	98.25
Oszták járadék aranyban	118.---
Oszták korona járadék	95.30
Oszták államsorsjegyek	140.---
Oszták magyar bank részvény	16.30
Magyar hitelbankrészvény	637.50
Oszták hitelintézet részvény	621.---
Párisi vista	94.85
20 frankos arany (Napoleon'or)	19.04
Németbirodalmi márka	117.10
London vista	239.40
20 márkás arany	28.43

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

1308/1901. számhoz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött bírósági végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a Nagyvárad városi kir. járásbíróságnak 1901. évi VI. 1412/2. számú végzésével dr. **Schweiger Ede** ügyvéd által képviselt Zágrábi Cognac ipar felperes részére **Mandel Ede** alperes ellen 42 kor. 12 fill. követelés és jár. erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás folytán alperestől lefoglalt 791 kor. becsült ingóságokra a Nagyvárad városi kir. járásbíróság fenti számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperes lakásán, Nagyváradon Kert-utca 248. sz. házában leendő megtartására határidőül **1901. évi szeptember hó 18. napjának délután 3 órája** tűzetik ki,

mikor a bíróság lefoglalt árucikkek s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírott kiküldöttnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Nagyváradon, 1901. évi szeptember hó 3. napján.

Csathó Jenő,
kir. bír. végrehajtó

183.

Van szerencsénk a n. érdemű közönség szíves tudomására adni, hogy az alant jegyzett cikkek árait mélyen leszállítottuk és

teljesen kiárusítjuk

u. m. Színes selyem kelmék, nyári női ruha szövetek, mosó zefir, batiszt, angol vászon és fehér batisztok.

Szövött áru kesztyűk, gyermek- és fiu tricó ing, nadrág, netz ingek.

Tenis flanell és satin ingek, övek, sapkák és egyéb idény cikkeket.

Az összes raktáron levő napernyőket, blousokat és női fűzőket

minden elfogadható árban eladjuk.

Tisztelettel

Kunz József és társa cég,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

146-51-0

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA R. T.

Nagyvárad, Apáczai-utca 3. szám.

Művek,
folyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levelborítékok.

Elvállal és készít:
izléses kivitelben
mindennemű
nyomdai munkákat
jutányos árak mellett.
Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfek,
számlák, falragaszok,
báli meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naptárak,
palaczkfeliratok,
névjegyek,
gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.